

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Deres ref.: 14/4108

Høringsuttalelse om rammevilkår for lokalradio

Vises til høringsbrev av 4. november 2014 om saken. Videre følger uttalelse fra Radio Sør (Kristiansand Lokalradio AS), Radio Sør Lillesand og Radio Sør Lindesnes (Radio Lindesnes AS).

Om høringen

Radio Sør (tidligere Radio Ung) feirer i år 30 år. Vi har overlevd de fleste av disse årene som liten radio, og har først de siste årene vokst til å bli en kommersiell radio av en viss størrelse. Gjennom disse årene har vi vært gjennom flere konsesjonsrunder og endringer i rammevilkårene. Etter vårt syn har de største radiokanalene (kjedene) alltid kommet best ut og vi små har klart oss ikke på grunn av, men på tross av rammevilkårene. Vi mener at de rammevilkårene som Kulturdepartementet planlegger å legge frem for stortinget våren 2015 vil avgjøre fremtiden til lokalradioen i Norge, herunder også Radio Sør.

Nettopp derfor er det essensielt at grunnpilarene i den norske lokalradiobransjen blir hørt og at de nasjonale aktørene slik som MTG og SBS ikke blir vektlagt avgjørende mening. De nevnte selskapene driver ikke lokale kanaler lenger, men videresender sine nasjonale kanaler på lokale FM- og DAB-nett. Høringsbrevet departementet har sendt ut reiser et prinsipielt spørsmål om det er de nasjonale aktørene gjennom Digitalradio Norge AS som skal bestemme fremtiden for norske lokalradioer, eller om det skal bestemmes av lokalradiobransjen selv. Slik departementet har lagt opp høringsbrevet, kan det gis et inntrykk av at det er de nasjonale aktørene som skal bestemme fremtiden for landets lokalradiomiljø.

Radio Sør er medlem av Norsk Lokalradioforbund og vi støtter forbundets holdning og syn i denne saken. De nasjonale aktørene har etablert en tilsvarende forening for å fronte sine synspunkter, men vi mener at man i denne høringen ikke kan vektlekke denne, da de representerer nasjonale kringkasteres interesser. Foreningen har også såpass sterke bånd til Digitalradio Norge, at de neppe kan sies å ha noen annen agenda enn å utvikle FM.

Spørsmålene som departementet ønsker svar på reiser ikke det prinsipielle spørsmål om digitaliseringen av lokalradiomediet vil sikre et fullgodt fremtidig lokalradiotilbud. Med digitaliseringen av bakkenettet for TV mistet Kristiansand et lokalt-TV tilbud. Det kan like gjerne skje nå, i alle fall om departementet lar de nasjonale aktørene med sine konstruerte selskaper og konsesjoner blir hørt og ikke de lokale aktørene.

1. Slukking av FM-nettet

Radio Sør er, i første omgang, ikke omfattet av forslaget til slukking av FM-nettet, men vi mener at en eventuell slukking likevel vil få stor innvirkning på vår virksomhet.

Radio Sør støtter opp om Norsk Lokalradioforbund og den enstemmigheten som er i den lokale lokalradiobransjen. Det må overhode ikke finne sted noe tvang for noen av de lokale radioaktørene, til å utvikle sine FM-sendinger, uavhengig av lokalisering.

En avvikling av FM i storbyene vil gjøre det vanskeligere for de lokalradioer som da skal være igjen på FM utenfor storbyene, som Radio Sør. Det blir blant annet mye vanskeligere å argumentere overfor elektronikkforhandlere eller lyttere hvorfor vi da skal være igjen på FM. Digitalradio Norge har allerede gjennom sin markedsføring ødelagt mye for lokale radioer mht å skape usikkerhet omkring FM og de små radioenes tilstedeværelse i fremtiden. En avvikling av FM i storbyene vil bare øke dette inntrykket. Radio Sør,

som er en stor radio utenom storbyene, vil fort få merkelappen B-radio, da man sitter igjen på en plattform som de største byene har forlatt.

Det er veldig alvorlig for lokalradiobransjen hvis de nasjonale aktørene skal bestemme hva som skal skje med de lokale aktørene. De samme aktørene som forventer full slukking av lokale FM anlegg, har også eierinteresser i de lokale DAB-nettene. Det de dermed prøver på er å få departementet til å gi dem en økonomisk og strategisk fordel.

Radio Sør er av den oppfatning at lokalradiobransjen selv skal kunne bestemme fremtiden sin og selv kunne velge de teknologiske løsninger som er tilpasset sine lokale markeder. Dersom myndighetene ønsker å flytte radiostasjoner over DAB, må dette løses med motivasjonsvirkemidler fremfor tvang.

2. Virkemidler for å legge til rette for etablering i DAB-nettet

For å sikre gode vilkår for lokalradio i de lokale DAB-nettene, bør nettene drives av lokalradio selv. Kristiansand lokalradio AS innehar konsesjon for utbyggingen av det lokale DAB-nettet i Kristiansand. Dette nettet har vi ikke tatt i bruk enda fordi utbyggingskostnadene er for høye, og fordi interessen fra andre lokalradioer i området for å delta i spleiselaget har vært fraværende. Det er ikke lønnsomt for oss å bygge et DAB-nett som bare brukes av våre egne kanaler. Det er mulig dette kan endres etter 2017-2019, men da er det også usikkerheten stor i forhold til hvem som skal drive nettene videre.

Vi har blitt gjort oppmerksom på det som har skjedd i Trondheim, hvor SBS Discovery Media kjørte over det lokale DAB nettet med å etablere tjenester i Riksblokk 2. Det skaper ytterligere usikkerhet rundt det lokale DAB-nettet i Kristiansand. Slik situasjonen er nå kan man altså risikere at de nasjonale aktørene kjører over de lokale DAB nettene for å få det slik de vil. **Departementet bør dermed komme med en presisering at Riksblokk 2 ikke kan brukes til lokalradio.**

Støtteordninger for lokalradio på DAB

Vi er av den oppfatning at myndighetene må gå inn med støtteordninger for å finansiere etablering av DAB-nett i områder hvor det ikke vil lønne seg å bygge ut. **Radio Sør imøteser en støtteordning som har som formål å øke bredden i lokalradiotilbudet, gjennom utbredelsen av DAB utover de største byene. Støtteordningen bør kanaliseres til eksisterende, lokale kringkastere som ønsker å etablere seg på DAB.**

I Kristiansand er dagens situasjon slik at den eneste lokalradioen som er på DAB er NRJ, gjennom deres deltakelse i riksblokken. Det forekommer oss å være en underlig situasjon. Det kan virke som man prøver å benytte Riksblokk 2 som en slags plattform for å konkurrere mot de lokale DAB-nettene. De nasjonale aktørene er jo ikke interessert i de lokale DAB-nettene annet enn til å sende sitt nasjonale program i en «lokal kontekst». En støtteordning til etablering av DAB-nett bør forutsette at man ikke kan omgå de lokale DAB-nettene ved å benytte Riksblokk 2.

Beredskap og tunneldekning

DSB la frem sin sårbarhetsanalyse Nasjonalt risikobilde 2014 den 15. desember 2014. Her fremkommer det at alt av radio- og TV sendinger vil bli berørt ved et angrep på Telenors infrastruktur. Radio Sør vil påpeke at dette er en svakhet med DAB som er sentralisert til Telenors infrastruktur. For FM-nettet kan vi enkelt etablere beredskapsanlegg for Kristiansand fra våre studioer og fortsatt være tilgjengelig for befolkningen.

Hvis lokalradio må benytte samme infrastruktur som NRK ved at Norkring eller Digitalradio Norge AS drifter de lokale DAB-nettene, vil lokalradio stå overfor en sårbar infrastruktur. Lokalradioer som drifter egne DAB- og FM-nett kan unngå dette ved å sette opp løsninger som går utenom Telenors nett. Dette er lokalradioens styrke, lokalradioene har en beredskapsfordel som departementet må ivareta på en god måte.

I forbindelse med konsesjonen, må det også sikres at lokalradio på DAB har like god dekning som rikskanalene når det gjelder dekning i tunneler. Stadig flere store veiprosjekter legges i tunnel, spesielt inn og ut av byer og tettsteder, og i Kristiansand er trafikken inn og ut av sentrum i stor grad lagt i tunnel. Per i dag får man i all hovedsak ikke inn lokalradio i tunnel noe sted. Dette gjelder både FM og DAB-signaler. Radio Sør er en såkalt

beredskapsradio der beredskapsstatene kan nytte seg av våre frekvenser ved katastrofer og ulykker. Derfor burde vi også ha dekning i tunnelene i hele konsesjonsområdet, noe vi ikke har råd til i dag. Der vi har forsøkt å få dette til her lokalt er vi blitt forespeilet en kostnad som vil være umulig å kunne påta oss.

Rikskanalene betaler ikke for dekning i tunnel, derfor bør heller ikke lokalradio måtte ta denne regningen. Radiodekning i tunneler er Statens Vegvesen sitt ansvar. Dette må også gjelde lokalradio.

3. Utlysning av permanente konsesjoner på DAB og FM

Tildeling av DAB-konsesjoner

Radio Sør fikk direktetildelt konsesjonen for å etablere digital lokalradio for vår konsesjonsområde. Bakgrunnen var at det ikke var noen interesse fra andre aktører for vårt område. Det ble heller aldri noen auksjon. Siden vi ikke kan dele kostnadene med flere aktører, vil vi måtte bruke frekvensen til egen virksomhet. DAB er dyrt å bygge ut, og vi skal jo på sikt dekke hele fylket. Da må vi ha en langsiktighet for at vi kan drive nettet frem til 2031.

Medietilsynet foreslår i sitt forslag at alle konsesjoner for digital lokalradio skal ut på auksjon. Dette er en unødvendig usikkerhet for vår del. Dermed er det vanskelig for oss å foreta noen utbygging. Et utgangspunkt kan være å direktetildele de områdene hvor det ikke forekom noen form for konkurranse, men det aller viktigste er å sikre at det er de lokale aktørene som får delta i konkurransen om de lokale DAB-nettene.

Slik var det ikke i forkant av tildelingen av de lokale DAB-nettene i forsøksperioden. Her var både Digitalradio Norge AS og Norkring involvert i flere områder. Dette er nasjonale aktører som vi mener ikke hører hjemme i de lokale DAB-nettene. Norkring kan være en potensiell utbygger og ikke en portvakt. Digitalradio Norge AS er eid av NRK og P4, som er nasjonale aktører, hvorav den ene er lisensfinansiert. Lisensen er en form for offentlig støtte. Vi mener at dette i seg selv er diskvalifiserende for lokalradionettene. Spesielt er P4s rolle viktig å merke seg; selskapet skal altså være portvakt for lokalradio. Det er uheldig. P4 er en nasjonal aktør med helt andre interesser.

Vi mener derfor at departementet må legge føringer i utlysningen av anleggskonsesjonen og vilkår som gjør det vanskelig eller umulig for nasjonale aktører å drive lokalradionettene.

Forlenging av FM-konsesjonene

Bransjen står overfor mange ukjente faktorer i tiden fremover; hvem får drive de lokale DAB nettene, økonomien i disse og hva som skjer med lyttervanene fremover. Disse faktorene tilsier at rammevilkårene for de som skal være igjen på FM må være spesielt gode.

Radio Sør mener at dagens FM-konsesjoner må forlenges, med minimum syv års varighet. Det bør i den prosessen ikke åpnes for nye konsesjonærer, med mindre eksisterende konsesjonærer i et område avviker sin virksomhet. Vi mener også at eiere av nasjonale konsesjoner ikke lenger skal kunne ha konsesjoner for lokalradio, slik det er i dag med MTG/P4 og SBS/Radio Norge, og at disse konsesjonene trekkes tilbake.

Radio Sør er sterk motstander av at FM-konsesjonene lyses ut på nytt, uavhengig av kriterier. En ny utlysning mener vi vil skade hele lokalradiobransjen ytterligere, som i stedet har behov for stabilitet i rammevilkårene. Dersom man likevel må lyse ut konsesjoner, bør ikke dette avgjøres ved loddtrekning eller auksjon. Konsesjonen bør gis til den søker som er lokalt eid, og som vurderes som best egnet til å være en lokal radio i fremtiden. Dette er selvfølgelig svært vage kriterier, men uansett bedre enn alternativene. Målet må jo være å styrke det lokale mediemangfoldet, og skape gode vilkår for de lokale kringkasterne.

I lys av praktiseringen av eksisterende konsesjoner, mener vi at kravet til lokalt innhold bør fjernes. Dette bør i stedet erstattes med et punkt om at lokale konsesjoner ikke kan innehas av nasjonale aktører. Kravet om tilstedeværelse bør beholdes, men her bør man utvide dette til å være regional tilstedeværelse, ikke nødvendigvis lokal.

Oppsummering

Radio Sør er av den oppfatning at lokalradiobransjen selv skal kunne bestemme hvilken teknisk plattform de ønsker å bruke i sin distribusjon. Vi støtter altså ikke at FM nettet avvikles i de største byene, men heller at FM og DAB kan leve videre side om side. Dersom myndighetene ønsker å få radiolyttingen over på DAB, må dette løses med motivasjonsvirkemidler fremfor tvang.

Det bør etableres støtteordninger for DAB-nett til lokalradio, slik at det vil være økonomisk mulig for radioer over hele landet å etablere dette. Radio Sør imøteser en støtteordning som har som formål å øke bredden i lokalradiotilbudet, gjennom utbredelsen av DAB utover de største byene. Støtteordningen bør kanaliseres til eksisterende, lokale kringkastere som ønsker å etablere seg på DAB.

Det bør avklares at Riksblokk 2 ikke kan brukes til lokalradionett, av de nasjonale aktørene. De nasjonale aktørene må holdes unna en utlysning og drift av de lokale DAB-nettene.

Rikskanalene betaler ikke for dekning i tunnel, derfor bør heller ikke lokalradio måtte ta denne regningen. Radiodekning i tunneler er Statens Vegvesen sitt ansvar. Dette må også gjelde lokalradio.

Radio Sør mener at dagens FM-konsesjoner må forlenges, med minimum syv års varighet. Det bør i den prosessen ikke åpnes for nye konsesjonærer, med mindre eksisterende konsesjonærer i et område avvikler sin virksomhet. Vi mener også at eiere av nasjonale konsesjoner ikke lenger skal kunne ha konsesjoner for lokalradio, slik det er i dag med MTG/P4 og SBS/Radio Norge, og at disse konsesjonene trekkes tilbake.

Kristiansand, 12. januar 2015

Radio Sør

Tore Mydland /s/
ansvarlig redaktør/styreleder